

Imię i nazwisko

Klasa Grupa A

1. Podaj lata wymienionych wydarzeń.

	Wydarzenie	Rok
a)	Zamordowanie księdza Jerzego Popiełuszki	
b)	Wprowadzenie stanu wojennego	
c)	Pokojowa Nagroda Nobla dla Lecha Wałęsy	
d)	Delegalizacja NSZZ „Solidarność”	

2. Rozwiń skrótowiec, a następnie przedstaw krótką charakterystykę tej organizacji.

PRON –

.....

.....

3. Przeczytaj tekst, a następnie wykonaj polecenia, odwołując się do jego treści i własnej wiedzy.

Obywatelki i obywatele Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej!

Zwracam się dziś do Was jako żołnierz i jako szef rządu polskiego. [...] Ojczyzna nasza znalazła się nad przepaścią. Dorobek wielu pokoleń, wzniesiony z popiołów polski dom ulega ruinie. Struktury państwa przestają działać. Gasnącej gospodarce zadawane są codziennie nowe ciosy. Warunki życia przytłaczają ludzi coraz większym ciężarem. Przez każdy zakład pracy, przez wiele polskich domów przebiegają linie bolesnych podziałów. [...]

Historia oceni nasze działania. Nie obeszło się bez potknięć. [...] Nie można odmówić nam dobrej woli, umiaru, cierpliwości. Czasem było jej może aż zbyt wiele. Nie można nie dostrzec okazywanego przez rząd poszanowania umów społecznych. [...]

Wielki jest ciężar odpowiedzialności, jaka spada na mnie [...]. Obowiązkiem moim jest wziąć tę odpowiedzialność – chodzi o przyszłość Polski, o którą moje pokolenie walczyło na wszystkich frontach wojny [...]. Ogłaszam, że w dniu dzisiejszym ukonstytuowała się Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego. Rada Państwa, w zgodzie z postanowieniami Konstytucji, wprowadziła dziś o północy stan wojenny na obszarze całego kraju.

[...], *Przemówienia 1981–1982*, Warszawa: Książka i Wiedza, 1983, s. 213–215.

a) Wskaż, z jakim wydarzeniem związane jest cytowane przemówienie.

.....

b) Podaj imię i nazwisko przemawiającego:

c) Określ dokładną datę (dzień, miesiąc, rok) wygłoszenia tej mowy:

d) Odwołując się do własnej wiedzy, przedstaw swoją opinię na temat prawdziwości słów zawartych w pierwszym podkreślonym fragmencie.

.....

.....

.....

e) Korzystając z własnej wiedzy, oceń, czy decyzję polityczną ogłoszoną w przemówieniu (drugi podkreślony fragment) podjęto w zgodzie z obowiązującym wówczas prawem. Odpowiedź uzasadnij.

.....

.....

Imię i nazwisko

Klasa Grupa B

1. Podaj lata wymienionych wydarzeń.

	Wydarzenie	Miesiąc i rok
a)	Zniesienie stanu wojennego	
b)	Porwanie i zamordowanie księdza Jerzego Popiełuszki	
c)	Pacyfikacja strajku w kopalni „Wujek”	
d)	Powstanie Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ „Solidarność”	

2. Rozwiń skrótowiec, a następnie przedstaw krótką charakterystykę tej instytucji.

WRON –

.....

.....

3. Przeczytaj teksty źródłowe i wykonaj polecenia, odwołując się do ich treści oraz własnej wiedzy.**Tekst 1. Dekret [...]**

Art. 8.1. Właściwe organy administracji państwowej mogą, jeżeli wymagają tego interesy bezpieczeństwa lub obronności państwa, wprowadzać ograniczenia swobody poruszania się osób, polegające na nakazie lub zakazie przebywania albo opuszczania w określonym czasie oznaczonych miejsc, obiektów i obszarów („godzina milicyjna”). [...]

Art. 13.1. Zwoływanie i odbywanie wszelkiego rodzaju zgromadzeń, a także organizowanie i przeprowadzanie publicznych imprez artystycznych, rozrywkowych i sportowych oraz zbiórek publicznych wymaga uprzedniego uzyskania zezwolenia właściwego organu administracji państwowej.

Art. 14.1. Zawiesza się prawo do strajków i akcji protestacyjnych.

2. Udział w strajku stanowi ciężkie naruszenie przez pracownika podstawowych obowiązków pracowniczych, a organizowanie lub kierowanie strajkiem lub akcją protestacyjną może być uznane za spowodowanie poważnego zakłócenia w funkcjonowaniu gospodarki narodowej. [...]

Art. 18.1. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może wprowadzać cenzurę przesyłek pocztowych i korespondencji telekomunikacyjnej oraz kontrolę rozmów telefonicznych, określając równocześnie organy cenzury właściwe w tych sprawach. [...]

Art. 19.1. Posiadacze radiowych urządzeń nadawczych i nadawczo-odbiorczych, jeżeli wymagać tego będą interesy bezpieczeństwa lub obronności państwa, mogą być zobowiązani do złożenia tych urządzeń do depozytu. [...]

Dekret [...] (Dziennik Ustaw z [...] Nr 29 poz. 154).

Tekst 2. Proklamacja załogi Kopalni Węgla Kamiennego „Wujek” w Katowicach [...]

W związku z [...] aresztowaniem działaczy związku „Solidarność” na masówce załogi podjęta jednomyślnie uchwała żądająca

– zwolnienia działaczy związkowych internowanych [...],

– niepodjęcia pracy do momentu pojawienia się na kopalni „Wujek” przewodniczącego Jana Ludwiczaka,

– w przeciwnym razie podejmujemy okupację zakładu. [...]

[...]. Wybór źródeł, oprac. A. Blinda, A. Piontek, Katowice: IPN, 2021, s. 95.

a) Określ, z jakim wydarzeniem związane jest wprowadzenie dekretu (tekst 1.):

b) Wskaż dokładną datę (dzień, miesiąc, rok) tego wydarzenia:

c) Podaj numery artykułów dekretu (tekst 1.), które wprost zakwestionowano w proklamacji (tekst 2.):

d) Odpowiedz, czy doszło do zrealizowania groźby wspomnianej w cytowanym fragmencie proklamacji (tekst 2.), i wyjaśnij dlaczego:

.....

e) Opisz, jakie były tego konsekwencje:

.....

.....

27. Stan wojenny (1981–1983)
Zakres rozszerzony. Model odpowiedzi*

Nr zadania	Grupa A	Grupa B	Punktacja
1.	a) 1984, b) 1981, c) 1983, d) 1982	a) 1983, b) 1984, c) 1981, d) 1982	2 pkt
2.	PRON – Patriotyczny Ruch Odrodzenia Narodowego; organizacja społeczna i polityczna powołana do istnienia po wprowadzeniu stanu wojennego w celu zbudowania ponadpartyjnego poparcia dla władz komunistycznych. W jej skład weszły wszystkie partie i ugrupowania zasiadające w sejmie oraz liczne organizacje społeczne. W szczytowej fazie liczyła prawie 500 tys. członków. W 1989 r. została rozwiązana.	WRON – Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego; instytucja złożona z 21 osób, która po ogłoszeniu wprowadzenia stanu wojennego przejęła formalnie władzę, niezgodnie z istniejącym prawem. W jej skład wchodził wojskowi na czele z Wojciechem Jaruzelskim. W rzeczywistości nie sprawowała ona jednak władzy, gdyż najważniejsze decyzje podejmowała nieformalna grupa zwana dyrektoriatem.	2 pkt za pełną poprawną odpowiedź 1 pkt za niepełną poprawną odpowiedź
3.	a) wprowadzenie na terenie Polski stanu wojennego	a) wprowadzenie na terenie Polski stanu wojennego	1 pkt
	b) Wojciech Jaruzelski	b) 13 grudnia 1981 r.	1 pkt
	c) 13 grudnia 1981 r.	c) artykuły 8 i 14	1 pkt
	d) np. Słowa te mijają się z prawdą, gdyż komunistycznym władzom PRL nigdy nie zależało na zawarciu kompromisu z „Solidarnością”. Istnienie niezależnego związku zawodowego godziło w naturę totalitarnej władzy PZPR oraz było nie do zaakceptowania przez ZSRS. <i>(Lub inna merytorycznie poprawna odpowiedź zawierająca opinię odmienną).</i>	d) Groźba została zrealizowana, gdyż władze nie spełniły postulatów uwolnienia internowanych związkowców.	2 pkt za pełną poprawną odpowiedź 1 pkt za niepełną poprawną odpowiedź
	e) Zawarta w tekście decyzja polityczna została podjęta wbrew obowiązującemu wówczas prawu, gdyż wprowadzenie stanu wojennego przez Radę Państwa w sytuacji obrad sejmiku było nielegalne, nawet w świetle konstytucji PRL.	e) W kopalni „Wujek” rozpoczął się strajk okupacyjny, który 16 grudnia 1981 r. został rozbity przez wojsko, milicję i Służbę Bezpieczeństwa. W trakcie pacyfikacji kopalni zostało zabitych 9 górników.	2 pkt za pełną poprawną odpowiedź 1 pkt za niepełną poprawną odpowiedź
RAZEM			13 punktów

* Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.